

- 15-23-30/57-2009-06-11-15-26-57/4466-2020-12-10-14-08-50.html. — Назва з екрана. — Дата публікації: 10.12.2020. — Дата перегляду: 22.04.2021.
5. Світлана Чебанова. Історія успіху [Електронний ресурс] // Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва : офіційний сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://unbib.mk.ua/index.php/2009-06-11-15-23-30/57-2009-06-11-15-26-57/3008-2018-07-25-11-04-19.html>. — Назва з екрана. — Дата публікації: 25.07.2018. — Дата перегляду: 22.04.2021.
6. «Ти знов прийшла, моя печальна музо...» [Електронний ресурс] // Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва : офіційний сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://unbib.mk.ua/index.php/2009-06-11-15-23-30/57-2009-06-11-15-26-57/1829-1-----r.html>. — Назва з екрана. — Дата публікації: 24.03.2016. — Дата перегляду: 22.04.2021.
7. Юные фотолюбители открывают мир [Электронный ресурс] // Николаевская областная библиотека для юношества : официальный сайт. — Электрон. дан. — Режим доступа: <http://unbib.mk.ua/index.php/2009-06-11-15-23-30/57-2009-06-11-15-26-57/1727-2016-02-05-20-45-26.html>. — Название с экрана. — Дата публикации: 05.02.2016. — Дата просмотра: 22.04.2021.

Гавришко В. В.,
бібліотекар відділу соціокультурної
діяльності молоді Миколаївської
обласної бібліотеки для юнацтва,
м. Миколаїв

БІБЛІОТЕКА ЯК СЕРЕДОВИЩЕ КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

1. Статистичні дані опитування «Чи відвідує молодь бібліотечні соціокультурні заходи».
2. Літературно-музичне об'єднання «Молодість у віршах». Мета створення проєкту. Вплив комунікації на досягнення учасників проєкту.
3. «BiblioNews». Мета новинного проєкту. Важливість комунікації з глядачем.

Статистика опитування «Чи відвідує молодь бібліотечні соціокультурні заходи»

Аудиторія: 200 осіб віком від 16 до 25.

- 47% опитуваних відвідують та приймають участь у масових заходах при бібліотеках.

- 84% - відвідують літературні заходи (квартирники, презентації книжок, зустрічі з письменниками тощо);

- 10% - краєзнавчі заходи (квести, брейн-ринг на знання рідного краю тощо);
- 6% - тренінги.

Виходячи з даних статистики, більшість молоді цікавиться літературною творчістю та можливістю проявити себе.

19 жовтня 2018 року на базі Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва було створено молодіжне літературно-музичне об'єднання «Молодість у віршах». Гавришко (Гладченко) Валентина Володимирівна - головний організатор, поетеса, колишня учасниця літературного об'єднання «Амперсанд» та бібліотекарка відділу соціокультурної діяльності молоді МОБЮ. Метою створення проєкту стала можливість надати початківцям та професіоналам літературної творчості майданчик для самовираження та відпрацювання навичок ораторської майстерності, де декламатор може поділитися напрацьованим матеріалом з колом однодумців та за допомогою комунікації з глядачем побороти страх виступів перед публікою. Найперший літературний вечір зібрав 38 глядачів, з них 15 були задіяні у програмі заходу. За перші три місяці діяльності кількість глядачів зростає з 38 до 75 глядачів. Окрім вечорів авторської творчості організатори заходу проводили дуелі декламаторів, де учасники заходу змагалися у ораторській майстерності, декламуючи на публіку твори світових класиків.

Вже у 2019 році колектив «Молодості» провів перший оупен-ейр на базі арт-платформи «8 причал» та зібрав рекордну кількість глядачів у 120 осіб, 25 них - учасники заходу. Одним з головних здобутків проєкту - участь у поетичному слемі «Poetry Slam - МК», організованому ініціативною групою поетів з міста Кривий Ріг «Nefelibata». Учасники проєкту «Молодість у віршах» посіли призові місця та були залучені до співпраці та випуску альманаху.

2020 рік став переломним для діяльності всіх організацій, що займаються соціокультурною діяльністю. Через карантин проєкт перейшов в онлайн-режим. Були запущені два літературні флеш-моби «Літературник на карантині» та «Не виходь з кімнати». За рік пандемії у флеш-мобі прийняло участь більше 30 поетів та музикантів з різних куточків країни. Були представлені твори митців з Миколаєва, Харкова, Києва, Львова, Івано-Франківська, та навіть від земляків, проживаючих за кордоном. Середній показник переглядів кожного з роликів - 120 глядачів.

За словами учасників проєкту Артема Глебова та Юлії Сліпець, літературно-музичне об'єднання «Молодість у віршах» стало для них справжньою зоною комфорту для творчості. Артем наголосив, що його дебютний виступ відбувся саме на «Молодості», та, порівнюючи свій літературний досвід, зробив висновок, що саме комунікація з публікою та іншими учасниками проєкту допомогла йому у відкритті творчого потенціалу.

За майже три роки діяльності літературно-музичного об'єднання, організатори провели більше 20 творчих заходів: вечори світової класики, читання авторської літератури, поетичні батли, тематичні вечори та оупен-ейри.

Після отримання великої кількості позитивних відгуків від глядачів про онлайнві заходи та флеш-моби, колектив бібліотеки вирішив запустити

новинний проєкт «BiblioNews». Метою програми є популяризації бібліотеки в зручному та цікавому форматі для молоді. Кожен випуск має оптимальну тривалість в 5-6 хвилин. За цей час глядачі мають змогу ознайомитись із актуальними новинами бібліотеки, літературними новинками, які можна знайти в книжковому фонді, порадами від психолога та оглядами найкращих екранізацій світових бесцеллерів. Найголовніше те, що матеріал програми подається без певного офіціозу, руйнуючи стереотип, що бібліотека - це «відгомін» радянщини. При підготовці новин, в першу чергу, беруться до уваги смаки молоді: редколегія приймає відгуки та побажання аудиторії та шукає оптимальну інформацію, яка зацікавить кожного глядача.

Можна зробити висновок, що найголовнішим у підготовці будь-якого проєкту є комунікація з цільовою аудиторією, щоб зрозуміти смаки, інтереси та підібрати зручну форму для подачі інформації її споживачу.

Одегова Л. І.,
завідувач науково-методичного
сектору, Комунальний заклад культури
«Миколаївський обласний художній
музей ім. В.В. Верещагіна»,
м. Миколаїв

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО СПРЯМУВАННЯ ВИСТАВКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОХМ ІМ. В. В. ВЕРЕЩАГІНА (З ДОСВІДУ РОБОТИ МУЗЕЮ ЗА 2020 РІК)

Сучасна сфера культури різнопланова і містить у собі найрізноманітніші форми. Організацією культурного процесу займається соціокультурна діяльність, яка має як загальні закономірності притаманні всім закладам культури, так і особливі, які властиві тільки таким специфічним закладам соціокультурної діяльності як музеї. Термін «соціально-культурна діяльність» використовується у вітчизняному музеєзнавстві з початку 1990-х років. Відносно музею соціокультурна діяльність характеризується як інтегрована багатофункціональна сфера діяльності, яка є засобом впливу на духовно-моральне становлення особистості, формування мотивів, ціннісних установок, світогляду, створенню умов для творчої самореалізації та соціалізації особистості. Музей – це унікальний заклад, що забезпечує зв'язок минулого з сучасними відвідувачами за допомогою експонатів. У більшості музеїв є постійна експозиція, яка відповідає профілю музею, а також відбуваються тимчасові експозиції, форма проведення яких може мати різні варіанти. Тимчасові виставки демонструють напрямки роботи музею, його технічну оснащеність, і як правило саме тимчасові виставки – це ті заходи, що значним чином залучають відвідувачів, тим самим розвиваючи музейну комунікацію, яка складається з таких основних видів: екскурсії, лекції, масові заходи, реклама і PR-діяльність. Поінформованості громади про

соціокультурну діяльність музею, особливо про її експозиційну складову, сприяє вчасне та змістовне контентнаповнення сторінок музею у соціальних мережах та розміщення актуального контенту на сайті музею.

Протягом 2020 року робота Миколаївського обласного художнього музею ім. В. В. Верещагіна з організації та проведенню тимчасових виставок була доволі активною, хоча певними викликами стали пандемія та необхідність дотримання карантинних обмежень. Усього в залах музею за 2020 рік відбулося близько 10 знакових тематичних тимчасових виставок як із фондів музею, так і з приватних колекцій експонентів. Дана наукова розвідка – перша спроба автора охарактеризувати вплив експозицій тимчасових музейних виставок на формування соціокультурного середовища м. Миколаєва. В цілому тему соціально культурної діяльності установ культури досить добре дослідили ряд науковців: Н. Бабенко, Н. Кочубей, З. Мазурик, В. Піча, О. Погорілий, О. Семашко, Т. Спіріна та інші. Проте письмових досліджень соціокультурної роботи, які б спиралися на досвід виставкової роботи МОХМ ім. В. В. Верещагіна за 2020 р. немає.

Мета даного дослідження – виявити деякі аспекти соціокультурного спрямування виставкової діяльності музею за 2020 рік на прикладі шести знакових тематичних виставок: «Зоряним шляхом», «Григорій Довженко – художник-бойчукіст. Шлях у мистецтві», «Художники – місту», «Погляд небайдужого», «Цінуйте красу життя!». «Закодована мить». Цінність даного дослідження в його практичній складовій, яка відображає реальний стан виставкової роботи музею у 2020 році та аспекти її соціокультурного спрямування.

Один з найважливіших напрямків виставкової роботи музею – популяризація творчості митців України, як художників-класиків так і художників-аматорів, що тільки розпочали свій творчий шлях. У січні 2020 року в музеї була відкрита виставка «Зоряним шляхом», присвячена творчості народних художників України з Миколаївщини – Михайла Ряснянського (1928-2003), Миколи Бережного (1938-2015), Андрія Антонюка (1943-2013). В експозиції було представлено 69 творів (67 робіт належали фондам музею, а 2 – приватним колекціям). Виставка «Зоряним шляхом» – помітна подія в художньо-мистецькому житті України. Особливо вражали глядачів ранні роботи Антонюка, присвячені Миколаївщині. Наприклад, твір «Степ» (1971). де відчувався вплив народного мистецтва. Художник говорив: «Я поєднав простір з площиною. Це страшенно важко. Це є в нашому українському народному мистецтві». [1, с.53]. Активними відвідувачами виставки були вихованці художніх шкіл та студій, творча молодь, а також професійні художники. Для цієї категорії глядачів був важливим високий рівень експонованих робіт, можливість розглядати їх як зразок професійної майстерності. Виставка мала яскраво виражене поєднання декількох аспектів соціокультурної роботи: освітнього, виховного та розвиваючого. Крім того дана виставка продемонструвала відкритість музею до створення гібридних експозицій, в яких використовуються витвори мистецтв з різних джерел власності.

Якщо народні художники України Ряснянський, Бережний та Антонюк зазнали слави ще за життя, то доля українського митця Григорія Довженка (1899-1980) – склалася не так щасливо. Тавро «бойчукіста» призвело до того, що за життя не відбулося жодної його персональної виставки. Ініціатором проведення в МОХМ ім. В. В. Верещагіна виставки «Григорій Довженко – художник-бойчукіст. Шлях у мистецтві» (серпень – жовтень 2020) став Баштанський краєзнавчий музей. Цей музей надав на виставку 118 музейних предметів із власних фондів: оригінали робіт Г. Довженка та 20 світлин. Клавдія Довженко (онука художника) писала: «Для кожного художника важливим є самовираження у власних творах, можливість показати їх людям на виставках та в музеях». [2, с.6]. Освітній аспект виставки, направлений на популяризацію творчої спадщини нашого земляка (уродженця м. Баштанки), був домінуючим. До того ж виставка стала прикладом вдалої співпраці двох музеїв: художнього та краєзнавчого.

Вернісаж «Художники – місту», присвячений визначній події мистецького життя України – 50-річному ювілею Миколаївської обласної організації Національної спілки художників України, відбувся в музеї у жовтні 2020 року. Упродовж півстоліття зв'язки МООНСХУ та МОХМ ім. В. В. Верещагіна були плідними. Музей має у своїй збірці найбільшу та найкращу в Україні тематичну колекцію робіт миколаївських митців. Експозиція виставки (побудована з дотриманням хронологічного принципу, який враховував розвиток та розбудову МООНСХУ представляла 78 творів із фондів музею (50 живопису, 21 графіки, 6 скульптур) п'ятдесяти миколаївських художників. У згармонійованому тандемі на ній були представлені і роботи знаних майстрів – А. Антонюка, М. Бережного, М. Ряснянського, М. Озерного, Ю. Макушина, В. Семерньова, С. Сенкевич, А. Завгороднього, Д. Болякова, – що уособлюють набутки національного мистецтва, і роботи молодих митців. Ювілейна виставка – це був той мистецький зріз, що виявив нинішній високий рівень майстерності миколаївських митців, чия творчість заслуговує на пильну увагу та вивчення. Вона сприймалася глядачами як своєрідна «енциклопедія» мистецького життя Миколаєва. Єдність освітнього та виховного соціокультурних аспектів виставки проявилася у визначенні творчості миколаївських художників через призму локальної та всеукраїнської образотворчості.

Наприкінці червня 2020 року в музеї була відкрита персональної виставки творів члена Спілки дизайнерів України та ТО «Прибужжя», миколаївського художника Вадима Пустильника під назвою «Погляд небайдужого». Пустильник відомий миколаївцям за оригінальними часто навіть провокативними творами. У нього є кіч, поп-арт, «соцарт», реалізм та ін. В експозиції виставки було представлено 58 робіт митця, які самотньо у мистецький спосіб унаочнили власне творчий авторський процес, який Пустильника називає «рефлексування на події життя». Мабуть, одна з найцінніших якостей творів митця – це варіативність прочитання глядачами його картин. Вони часто спонукали до глибоких роздумів, а то і до відкритих дискусій серед відвідувачів виставки навіть безпосередньо у виставковій залі. Виставка робіт Пустильника підтвердила, що митець має свою активну політичну та громадянську позицію. Музей доніс її до глядача не як

єдино правильну, а як можливу серед інших. Соціокультурне спрямування цієї виставки багато в чому позначалося саме у вихованні музейної культури, формуванню естетичного сприйняття творів образотворчого мистецтва тощо.

Започаткований декілька десятків років тому цикл музейних виставок під назвою «Нові імена» мав продовження і в 2020 році. Художницям-аматоркам Л. Ганушевич та Л. Савковій музей вперше надав виставковій площі для персональних виставок. Для глядачів було важливо дізнатися, що експонент виставки «Закодована мить» Людмила Ганушевич із м. Ржищів Київської області, за спеціальністю інженер-технолог. Живописом вона почала займатися з вересня 2017 року, а виставкову діяльність розпочала в 2018. Доволі масштабна експозиція виставки (88 живописних робіт), розкрила суть її оригінального таланту, продемонструвавши її бачення світу через призму колористичного віддзеркалення. Експозиція виставки «Цінують красу життя!» представляла 66 живописних творів Людмили Савкової членкині Національної спілки журналістів України, професійної журналістки із Миколаєва, яка творчий шлях художниці розпочала у 2015 році. Розвиваючий аспект соціокультурного спрямування виставок «Цінують красу життя!» та «Закодована мить» був наочним та дієвим. Не маючи спеціальної художньої освіти, проте займаючись самовдосконаленням живописної майстерності, Ганушевич та Савкова досягли значних творчих успіхів, що надихало глядачів на пробудження та розвиток власних художніх здібностей.

Соціокультурну діяльність музею можна розглядати як систему форм, засобів, методів, що регулюють процес соціального становлення людини, а також як самостійну підсистему естетичного виховання. У рамках цієї системи соціокультурна діяльність виступає як формування творчості, естетичних почуттів, проникнення творчого начала у всі сфери діяльності соціально активної людини. Це можливо за умови активної комунікації «музей – глядач».

Найпоширенішою формою комунікації з групами глядачів тимчасових виставок були традиційні тематичні екскурсії. Для індивідуальних глядачів були підготовлені детальні експлікації щодо творчості художників. На території виставок були впроваджені й нові форми соціокультурної роботи. Враховуючи умови пандемії та локдаунів, на матеріалах експозиції виставки «Зоряним шляхом» був створений відеопроduct для слухачів проєкту «Університет без кордонів». Експозиція виставки «Цінують красу життя!» стала майданчиком для проведення співробітником музею лекції «Сьогодні у моді синій», вдало використовуючи, домінуючу в творах експонента виставки Людмили Савкової, синьо-блакитну кольорову гаму. 13 жовтня 2020 року виставка «Григорій Довженко – художник-бойчукіст. Шлях у мистецтві» завершилася чудовим заходом – презентацією каталогу «Григорій Овксентійович Довженко. Каталог робіт із зібрань Баштанського краєзнавчого музею» (2019), написаного авторами-укладачами К. Довженко та О. Требухом.

Суть соціокультурної діяльності музею полягає не тільки в планових музейних заходах, де використовується експозиція тимчасових виставок, а і в безпосередньому самостійному (як одного музейного предмета) впливові

мистецького твору на кожного глядача. Картини Л. Савкової, експонента виставки «Цінують красу життя!» надихали відвідувачів до бачення в оточуючій дійсності усього гармонійного та прекрасного. А роботи В. Пустильника спонукали глядачів до критичного мислення та формування власних ціннісних орієнтацій. Експозиції тимчасових музейних виставок незмінно привертала увагу глядачів, чим виявляли значимість для соціокультурного життя містян.

Автор дослідження виділяє три основні аспекти соціокультурного спрямування виставкової діяльності музею: виховний (формування естетичного сприйняття творів образотворчого мистецтва, музейної культури, художнього смаку); освітній (формування досвіду спілкування з музейними предметами і навичок творчої діяльності), розвиваючий (творче вдосконалення особистості і формування її ціннісних орієнтацій, пробудження та розвиток творчих здібностей). Зорієнтована на людину, соціокультурна робота в експозиційному просторі тимчасових музейних виставок 2020 р. мала творчий характер. Вона певним чином впливала на збагачення культурно-мистецького життя Миколаївщини, сприяла залученню глядачів до художньо-мистецьких цінностей, розвитку їх духовного та творчого потенціалу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Підгора В. Міфологізм Андрія Антонюка / В. Підгора // Образотворче мистецтво. – 2002. – №1. – С. 53-56.
2. Довженко К. Шлях у мистецтві / Клавдія Довженко, Олег Требух. Григорій Овксентійович Довженко // Каталог робіт із зібрань Баштанського краєзнавчого музею. – Поліграфічне підприємство СПД Румянцева Г. В. 2019. – 64 с.

Бабенко Л. О.,
завідувачка відділу науково-освітньої
роботи, Комунальний заклад культури
«Миколаївський обласний художній
музей ім. В. В. Верещагіна»,
м. Миколаїв

ІНТЕРНЕТ-ПРОЄКТ «МУЗЕЙНА СКАРБНИЦЯ» ЯК ПРИКЛАД НОВІТНЬОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ З ВІДВІДУВАЧЕМ. (НА ДОСВІДІ РОБОТИ МИКОЛАЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ХУДОЖНЬОГО МУЗЕЮ ІМ. В.В. ВЕРЕЩАГІНА)

Інформаційно-комунікативні технології (ІКТ) – стали явищем не лише професійного функціонування, але й повсякденної практики людини, новим виміром міжособистісної комунікації. Застосування соціальних мереж в маркетингу музейної справи у ХХІ столітті – столітті передових технологій,